

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการจัดทำหลักสูตรระดับท้องถิ่น กลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ศรีสะเกษ และการนำหลักสูตรระดับท้องถิ่นกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ไปใช้ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ ประชากรที่ศึกษาได้แก่ ศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ที่รับผิดชอบการจัดทำหลักสูตรระดับท้องถิ่น กลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ จำนวน 3 คน และคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น กลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ในระดับอำเภอ ซึ่งประกอบด้วย ศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอโนนคูณและอำเภอขุนหาญ จำนวน 4 คน ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ จำนวน 10 คน รวมประชากรที่ ศึกษา 17 คน และกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนกลุ่มการงานและ พื้นฐานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ในปีการศึกษา 2538 และ 2539 จำนวน 661 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi - structured Interview) จำนวน 2 ฉบับและแบบสอบถามแบบสำรวจรายการ (Check list) และปลายเปิด (Open - ended) จำนวน 2 ฉบับ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ประชากร จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 และส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหาร โรงเรียน จำนวน 286 คน ได้รับกลับคืนคิดเป็นร้อยละ 96.15 และส่งแบบสอบถามไปยังครูผู้สอน กลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ในปีการศึกษา 2538 และ 2539 จำนวน 375 คน ได้รับกลับคืนคิดเป็นร้อยละ 96.53 ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) การแจกแจงความถี่ การหาค่าร้อยละ และนำเสนอผลการวิจัยเกี่ยวกับการ ศึกษาสภาพและปัญหาการจัดทำหลักสูตรระดับท้องถิ่น ในกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษเป็นความเรียง และนำเสนอผลการวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาสภาพและปัญหาการนำหลักสูตรระดับท้องถิ่น กลุ่มการงาน และพื้นฐานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ไปใช้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดศรีสะเกษเป็นตารางประกอบการบรรยาย ซึ่งจากข้อมูลผลการวิจัยสามารถสรุปได้ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

สถานภาพของผู้ให้การสัมภาษณ์และผู้ตอบแบบสอบถาม

1. ศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ที่รับผิดชอบการจัดทำหลักสูตรระดับท้องถิ่นในระดับจังหวัด ทั้งหมดเป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 46 - 50 ปี ส่วนใหญ่จบการศึกษา ระดับปริญญาโท และปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งนี้ 11 ปี ขึ้นไป เคยเข้ารับการอบรมสัมมนาเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพทุกคน
2. คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น กลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ในระดับอำเภอ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 41 - 45 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ปัจจุบันดำรงตำแหน่งครูผู้สอนกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ มีระยะเวลาในการปฏิบัติงานในตำแหน่งนี้มาแล้ว 11 ปี ขึ้นไป และคณะกรรมการชุดนี้เคยเข้ารับการอบรมสัมมนาเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น ในกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ทุกคน หน่วยงานที่จัดการอบรมสัมมนาคือสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ
3. ผู้บริหารโรงเรียน ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุ 46 ปีขึ้นไป จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ดำรงตำแหน่งอาจารย์ใหญ่ มีระยะเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งนี้ระหว่าง 6 - 10 ปี และไม่เคยเข้ารับการอบรมสัมมนาเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น ในกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6
4. ครูผู้สอนกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 31 - 35 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรี มีประสบการณ์ในการสอนกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพระหว่าง 6 - 10 ปี มีหน้าที่สอนทุกกลุ่มประสบการณ์ และไม่เคยเข้ารับการอบรมสัมมนาเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น ในกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6

สภาพและปัญหาการจัดทำหลักสูตรระดับท้องถิ่น กลุ่มงานและพื้นฐานอาชีพ
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ในระดับจังหวัดและระดับอำเภอ

1 สภาพและปัญหาการจัดทำหลักสูตรระดับท้องถิ่น กลุ่มงานและ
พื้นฐานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ในระดับจังหวัด

1.1 การเตรียมการจัดทำหลักสูตรระดับท้องถิ่น กลุ่มงานและ
พื้นฐานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ในระดับจังหวัด

สภาพการเตรียมการจัดทำหลักสูตรระดับท้องถิ่น กลุ่มงานและพื้นฐานอาชีพ
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ในระดับจังหวัด พบว่าสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด มีการแต่งตั้ง
คณะกรรมการจัดทำหลักสูตรระดับท้องถิ่น กลุ่มงานและพื้นฐานอาชีพ ในระดับจังหวัด
ซึ่งประกอบด้วย หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด หัวหน้าฝ่ายพัฒนา
งานวิชาการ และศึกษานิเทศก์ที่รับผิดชอบกลุ่มงานและพื้นฐานอาชีพ คณะกรรมการมีหน้าที่
วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานในกลุ่มงานและพื้นฐานอาชีพ จัดเตรียมเอกสารต่าง ๆ แนวการสอน
ตัวอย่าง เป็นที่ปรึกษาประจำกลุ่มในการฝึกอบรมวิทยากรแกนนำ ให้กับศึกษานิเทศก์สำนักงาน
การประถมศึกษาอำเภอ คณะกรรมการชุดนี้ได้ร่วมกับศึกษานิเทศก์คนอื่น ๆ จัดประชุมปฏิบัติ
การเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น และจัดทำแนวการสอน เป็นเวลา 3 วันแก่
ศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ จำนวน 62 คน ในวันแรกเป็นการรับฟังการ
บรรยายเกี่ยวกับนโยบายการจัดการศึกษาของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด กระบวนการ
พัฒนางานวิชาการ การพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น ส่วน 2 วัสดุท้ายเป็นการแยกกลุ่มผู้เข้ารับ
การอบรมตามกลุ่มประสบการณ์ต่าง ๆ ฝึกปฏิบัติการเขียนแนวการสอน ในกลุ่มงานและ
พื้นฐานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ประกอบด้วยศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษา
อำเภอในคุณและอำเภอขนาดใหญ่ ผู้ร่วมประชุมปฏิบัติการในกลุ่มจะต้องศึกษาหลักสูตร
จุดมุ่งหมาย เนื้อหา คาบเวลา การจัดทำโครงสร้างและเนื้อหา การกำหนดจุดประสงค์
การกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอน รวมทั้งการวัดและประเมินผล ส่วนในด้านงบประมาณ
การดำเนินการ หน่วยศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดจัดทำโครงการขออนุมัติ
ใช้เงินในแผนงานปรับปรุงคุณภาพการศึกษาจากคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัด (กปจ.)
เป็นค่าดำเนินการเตรียมวิทยากรแกนนำในระดับจังหวัด และการจัดทำแนวการสอนในระดับ
อำเภอ

ส่วนปัญหาการเตรียมการจัดทำหลักสูตรระดับท้องถิ่น พบว่าในการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำหลักสูตรระดับท้องถิ่นส่วนใหญ่ระบุว่าไม่มีปัญหา แต่พบปัญหาในเรื่องการเตรียมบุคลากรกล่าวคือจำนวนวิทยากรที่ให้คณาจารย์และผู้เข้ารับการอบรมไม่เพียงพอ ระยะเวลาในการเตรียมบุคลากรมีน้อย ผู้เข้ารับการอบรมฝึกปฏิบัติยังไม่เกิดทักษะและไม่สามารถถ่ายทอดแก่ผู้อื่นได้ ส่วนปัญหาในเรื่องงบประมาณพบว่า งบประมาณที่ได้รับอนุมัติไม่เพียงพอ การจัดสรรให้สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอมีจำกัด จัดสรรได้เฉพาะค่าวัสดุและอุปกรณ์ในการจัดทำแนวการสอน

1.2 การดำเนินการจัดทำหลักสูตรระดับท้องถิ่น กลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ในระดับจังหวัด

สภาพการดำเนินการจัดทำหลักสูตรระดับท้องถิ่น กลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 พบว่า ก่อนการแยกกลุ่มฝึกปฏิบัติการการเขียนแนวการสอนในกลุ่มประสบการณ์ต่าง ๆ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ให้หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอแจ้งความประสงค์ในการจัดทำแนวการสอนในกลุ่มประสบการณ์ที่ตนเองและศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอนัดและสนใจ ในกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ได้ผู้จัดทำแนวการสอน 2 อำเภอคือ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอโนนคูณและอำเภอขุนหาญ ทั้ง 2 อำเภอมีการศึกษาข้อมูลพื้นฐานก่อนการจัดทำหลักสูตรระดับท้องถิ่น กลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ โดยการศึกษาความต้องการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นของสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ความพร้อมของโรงเรียนในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นในกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ของโรงเรียนในสังกัด และมีการคัดเลือกเนื้อหาที่สอดคล้องกับสภาพของท้องถิ่นใน 1 เรื่องจากงานบ้าน กลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ให้ศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอฝึกปฏิบัติเขียนแนวการสอน การกำหนดจุดประสงค์ การจัดทำโครงสร้างและเนื้อหา การกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล และกลับไปขยายผลให้ครบทุกงานตามโครงสร้างกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ในระดับอำเภอ

ปัญหาการดำเนินการจัดทำหลักสูตรระดับท้องถิ่น ในระดับจังหวัด พบว่ามีปัญหาในเรื่องระยะเวลาในการดำเนินการไม่เพียงพอ บุคลากรที่รับผิดชอบการดำเนินงานมีความรู้และความเข้าใจในพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นที่แตกต่างกัน ทำให้การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานในการดำเนินงานพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นไม่ครอบคลุมเรื่องต่าง ๆ ที่มี

ความจำเป็นและการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานไม่เป็นระบบเท่าที่ควร ส่วนปัญหาการฝึกปฏิบัติการ ในการจัดทำแนวการสอนพบว่า มีปัญหาเนื่องจากวิทยากรแกนนำที่เป็นศึกษานิเทศก์สำนักงาน การประถมศึกษาอำเภอแต่ละคนมีความสนใจและความถนัดแตกต่างกันการฝึกปฏิบัติเพียง 1 หัวเรื่อง ไม่ทำให้เกิดทักษะการปฏิบัติเพียงพอที่จะนำความรู้ไปถ่ายทอดในการเป็นวิทยากร แกนนำในระดับอำเภอ

1.3 การนิเทศและติดตามผลการจัดทำหลักสูตรระดับท้องถิ่น กลุ่มการงาน และพื้นฐานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ในระดับจังหวัด

สภาพการนิเทศและติดตามผลการจัดทำหลักสูตรระดับท้องถิ่น กลุ่มการงาน และพื้นฐานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 พบว่า สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด มีนโยบาย ในการนิเทศติดตามผลการจัดทำหลักสูตรระดับท้องถิ่น ในกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพไว้ใน แผนปฏิบัติการการนิเทศและติดตามผลของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด โดยมีการออก นิเทศติดตามผลการเตรียมบุคลากรที่เป็นคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น กลุ่มการ งานและพื้นฐานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ในระดับอำเภอ และการจัดทำแนวการสอน/ แผนการสอน กลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ของโรงเรียนในสังกัดด้วยการ ให้คำปรึกษาหารือและการสังเกตการสอนในชั้นเรียน โดยการสุ่มตัวอย่างเฉพาะโรงเรียนที่มี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพต่ำกว่าเป้าหมายของจังหวัด หลังจาก การนิเทศและติดตามผลมีการสรุปและรายงานผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดเพื่อทราบ และนำเสนอผลการนิเทศเกี่ยวกับสภาพและปัญหาที่พบในที่ประชุมประจำเดือนของหัวหน้าหน่วย ศึกษานิเทศก์อำเภอและหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอเพื่อหาทางแก้ไขปรับปรุง

ปัญหาการนิเทศและติดตามผลการจัดทำหลักสูตรระดับท้องถิ่น พบว่าศึกษา นิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ไม่สามารถออกนิเทศและติดตามผลตามแผนปฏิบัติ การนิเทศที่กำหนดไว้ได้อย่างสม่ำเสมอ เนื่องจากมีงานที่รับผิดชอบมากบางครั้งมีงานธุรการและ งานเร่งด่วนที่เป็นงานนโยบายในระดับจังหวัดและระดับกรมที่ต้องดำเนินการให้เสร็จตามกำหนด เวลา ทำให้แผนการนิเทศเลื่อนออกไปอยู่เสมอ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดแก้ปัญหาโดย การจัดทำสื่อและเอกสารการนิเทศทางไกลในกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ส่งให้โรงเรียนในสังกัด

2. สภาพและปัญหาการจัดทำหลักสูตรระดับท้องถิ่นในกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ในระดับอำเภอ

2.1 การเตรียมการจัดทำหลักสูตรระดับท้องถิ่นในกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ในระดับอำเภอ

สภาพการเตรียมการจัดทำหลักสูตรระดับท้องถิ่น กลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 พบว่า ในแต่ละสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอคืออำเภอโนนคูณและอำเภอขุนหาญมีการแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น กลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ในระดับอำเภอเป็นสายลักษณะอักษร ประกอบด้วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอที่เข้ารับการอบรมเป็นวิทยากรแกนนำ ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ จำนวน 14 คนเป็นคณะกรรมการ โดยมีเกณฑ์ในการคัดเลือกคณะกรรมการทั้ง 2 อำเภอ คือ ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้ที่มีผลงานดีเด่นปรากฏเป็นที่ยอมรับในระดับอำเภอ ครูผู้สอนเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการสอนกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ และหรือ วุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาโท เป็นครูวิชาการกลุ่มโรงเรียน ครูวิชาการโรงเรียน คณะกรรมการทั้ง 2 ชุดนี้มีหน้าที่จัดทำแผนการสอน กลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ประกอบด้วยงานบ้าน งานเกษตร งานเลือก โดยแบ่งงานให้สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอโนนคูณรับผิดชอบในงานเกษตร สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอขุนหาญ รับผิดชอบงานบ้านและงานเลือก แล้วนำมารวมเป็นฉบับสมบูรณ์

ส่วนการเตรียมบุคลากร พบว่า สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอแต่ละแห่งให้ศึกษานิเทศก์ที่เป็นวิทยากรแกนนำประสานงานกับจังหวัดแจ้งกำหนดการเตรียมบุคลากรให้จังหวัดทราบ จัดประชุมชี้แจงให้ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนที่เป็นคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นในระดับอำเภอ โดยดำเนินการ 1 วัน ในเรื่องนโยบายการจัดการศึกษาของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด การพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นและแนวทางการจัดทำแผนการสอน กลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 โดยศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอที่เป็นวิทยากรแกนนำทั้ง 2 อำเภอ และมอบเอกสารแผนการสอนตัวอย่างให้ศึกษา หลังจากนั้นได้มอบหมายให้ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนที่เป็นคณะกรรมการจัดทำแผนการสอนในระดับอำเภอจัดทำแผนการสอนตามที่แบ่งงานให้แต่ละอำเภอ ในการดำเนินการครั้งนี้มีกำหนดระยะเวลาในการจัดทำ 10 วันทำการ ส่วนศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอที่เป็นวิทยากรแกนนำไม่ได้ร่วมจัดทำแผนการสอนในส่วนนี้

ด้านงบประมาณการดำเนินการ พบว่า สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ทั้ง 2 แห่งได้รับจัดสรรจากสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเป็นค่าวัสดุอุปกรณ์ในการจัดทำแนวการสอน ส่วนค่าเบี้ยเลี้ยงและค่าพาหนะให้คณะกรรมการในระดับอำเภอเบิกจ่ายจากต้นสังกัด

ปัญหาการเตรียมการจัดทำหลักสูตรระดับท้องถิ่น กลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 พบว่ามีปัญหาในการเตรียมบุคลากร เนื่องจากวิทยากรแกนนำไม่สามารถถ่ายทอดนโยบายและแนวทางการจัดทำแนวการสอนให้ผู้บริหารและครูผู้สอนที่เป็นคณะกรรมการได้ชัดเจน คณะกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งมีความรู้พื้นฐานในจัดทำแนวการสอนต่างกัน การไม่ยอมรับในความคิดเห็นซึ่งกันและกันในการจัดทำแนวการสอน ทำให้การดำเนินการล่าช้าเสร็จไม่ทันตามกำหนดเวลา สำหรับปัญหาในเรื่องงบประมาณ พบว่า งบประมาณที่ได้รับจัดสรรจากสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดไม่เพียงพอ คณะกรรมการกลับไปเบิกจ่ายค่าเบี้ยเลี้ยงและค่าพาหนะจากต้นสังกัดไม่สามารถเบิกจ่ายได้ เนื่องจากงบประมาณของต้นสังกัดได้จัดสรรให้งานประจำหมด คณะกรรมการชุดดังกล่าวจึงต้องออกค่าใช้จ่ายส่วนตัวเองตลอดการทำงาน

2.2 การดำเนินการจัดทำหลักสูตรระดับท้องถิ่น กลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ในระดับอำเภอ

สภาพการดำเนินการจัดทำหลักสูตรระดับท้องถิ่น กลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 คณะกรรมการไม่มีการศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการจัดทำหลักสูตรระดับท้องถิ่น เนื่องจากไม่มีความรู้ในขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน และคิดว่ากลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 เป็นวิชาที่มีอยู่ในหลักสูตรแกนกลางแล้ว

ส่วนการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ พบว่า คณะกรรมการมีการกำหนดจากคู่มือหลักสูตรประถมศึกษา ตามคำอธิบายและจากป.02 ในกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 แล้วนำมาแยกเป็นจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม โดยใช้เกณฑ์ในการคัดเลือกคือผู้เรียนสามารถปฏิบัติได้ เหมาะสมกับวัยและระดับชั้นที่เรียน และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

ในการกำหนดโครงสร้างและเนื้อหา พบว่าคณะกรรมการยึดตามโครงสร้างหลักสูตรระดับประถมศึกษา กลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ซึ่งประกอบด้วย 3 งาน คือ งานบ้าน งานเกษตร และงานเลือก ส่วนงานเลือก เลือกจากงานประดิษฐ์และงานช่างและงานเตรียมไปสู่อาชีพ โดยไม่ให้ซ้ำซ้อนกับกับที่เคยเรียนมาในระดับชั้นป.1-4

ส่วนการคัดเลือกเนื้อหาพบว่า คัดเลือกโดยศึกษาจากคำอธิบาย ในกลุ่มการงาน และพื้นฐานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 จากแนวการสอนกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ของเขตการศึกษา 11 จากแบบเรียนสมบูรณ์แบบของสำนักพิมพ์ต่าง ๆ และมีการจัดเนื้อหาไม่ให้ซ้ำซ้อนกับเนื้อหาที่เคยเรียนมาในระดับชั้นป.1-4 และประโยชน์ที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน ผู้เรียนสามารถปฏิบัติได้

ส่วนการกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอน พบว่า คณะกรรมการเลือกกิจกรรม การที่ผู้เรียนสามารถแสดงพฤติกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดในแนวการสอน และการสอนที่เน้นกระบวนการกลุ่ม กิจกรรมที่เน้นทั้งทฤษฎีกับการปฏิบัติ กิจกรรมที่ผู้เรียนเป็นผู้ลงมือปฏิบัติได้

สำหรับการกำหนดการวัดและประเมินผล กลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 พบว่า คณะกรรมการขุดนี้ยึดตามคู่มือการประเมินผลหลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) การตัดสินผลการเรียนให้มีการนำคะแนนในการสอบภาคทฤษฎีและคะแนนการสอบภาคปฏิบัติมารวมกัน สำหรับการกำหนดสัดส่วนของคะแนน และการกำหนดช่วงของคะแนนในการตัดสินระดับผลการเรียน ให้โรงเรียนเป็นผู้ดำเนินการเอง

ปัญหาการดำเนินการจัดทำหลักสูตรระดับท้องถิ่น กลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 พบว่า คณะกรรมการพบปัญหาในด้านการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน คณะกรรมการทั้ง 2 อำเภอ ส่วนใหญ่ขาดความรู้ในขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นองค์ประกอบ สำคัญในการจัดทำหลักสูตรระดับท้องถิ่น ส่วนปัญหาการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ พบว่า คณะกรรมการทั้ง 2 อำเภอส่วนใหญ่ไม่สามารถวิเคราะห์จุดประสงค์ให้สอดคล้องกับจุดเน้นและนโยบายการจัดการศึกษาของโรงเรียนในแต่ละโรงเรียนที่จะนำแนวการสอนไปใช้ ส่วนปัญหาในเรื่อง การกำหนดโครงสร้างและเนื้อหาของหลักสูตร พบว่ามีปัญหาคือคณะกรรมการส่วนใหญ่ไม่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในเนื้อหาที่จัดทำ ไม่สามารถแยกในรายละเอียดเนื้อหาถึงความยากง่าย ของเนื้อหาตามวัยของผู้เรียนในแต่ละระดับชั้นได้

2.3 การการนิเทศและติดตามผลการจัดทำหลักสูตรระดับท้องถิ่น กลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ในระดับอำเภอ

สภาพการนิเทศและติดตามผลการจัดทำหลักสูตรระดับท้องถิ่น กลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ในระดับอำเภอ พบว่า คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตร

ระดับท้องถิ่นที่ดำรงตำแหน่งศึกษานิเทศก์หลังการเตรียมบุคลากรระดับอำเภอไม่มีส่วนร่วมในการจัดทำแนวการสอนและได้ทำหน้าที่ผู้นิเทศของสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ออกนิตเทศติดตามผลการจัดทำหลักสูตรระดับท้องถิ่น ของคณะกรรมการที่เป็นผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ทั้ง 2 อำเภอ โดยการให้คำปรึกษาหารือในการจัดทำแนวการสอน กลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ในเรื่อง การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ การจัดทำโครงสร้างและเนื้อหาหลักสูตร จัดหาเอกสารการค้นคว้า และจัดหาวัสดุอุปกรณ์สนับสนุนการดำเนินงาน และมีการนิเทศติดตามผลการจัดทำแนวการสอน แผนการสอนบันทึกการสอนในระดับโรงเรียน เฉพาะในโรงเรียนที่มีคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น กลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 สังกัดอยู่

ปัญหาการนิเทศและติดตามผลการจัดทำหลักสูตรระดับท้องถิ่น กลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ในระดับอำเภอ พบว่า มีปัญหาคือ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอไม่สามารถนิเทศติดตามผลการจัดทำหลักสูตรระดับท้องถิ่น ในกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพได้อย่างสม่ำเสมอตลอดการดำเนินงานที่คณะกรรมการมีปัญหา เนื่องจากศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอมีจำนวนน้อย มีงานประจำที่ต้องดำเนินการมาก และการให้คำปรึกษาหารือในการจัดทำหลักสูตรระดับท้องถิ่น กลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ของศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอไม่ชัดเจน ผู้บริหารโรงเรียนและคณะครูที่เป็นคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น ไม่ยอมรับในหลักการดำเนินงานพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นในกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพของศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอที่ให้คำแนะนำ

สภาพและปัญหาการนำหลักสูตรระดับท้องถิ่น กลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ ไปใช้ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ

1. การแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน

1.1 สภาพการแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน

สภาพการแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ ในกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 พบว่าโรงเรียนมีการส่งเสริมการวางแผนเพื่อการใช้หลักสูตร ผู้มีส่วนร่วมในการวางแผนการใช้หลักสูตรคือผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6

วิธีการส่งเสริมสนับสนุนให้ครูผู้สอนกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 จัดทำ กำหนดการสอน เอกสารประกอบหลักสูตร โดยการให้คำปรึกษาหารือในเรื่องต่าง ๆ ที่เกิดจากการปฏิบัติงานและการให้บริการวัสดุอุปกรณ์ในการจัดทำ บริการเอกสารตำราสำหรับค้นคว้า และพบว่าครูผู้สอนกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพมีการจัดทำกำหนดการสอนและแผนการสอน/ บันทึกรการสอนด้วยตนเอง การส่งเสริมสนับสนุนให้ครูผู้สอนจัดทำแผนการสอน/ บันทึกรการสอน โดยกระตุ้นให้ครูผู้สอนส่งแผนการสอน/ บันทึกรการสอนให้ตรวจก่อนการนำไปใช้จริงพร้อมกับการ นิเทศติดตามการใช้แผนการสอนในชั้นเรียนอีกครั้ง ก่อนการจัดทำแผนการสอน/ บันทึกรการสอน ครูผู้สอนมีการศึกษาลักษณะหลักสูตรกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 แนวการใช้ หลักสูตรกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ แนวการสอนกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพและมีขั้นตอน ในการจัดทำแผนการสอน/ บันทึกรการสอนคือ ศึกษาหลักสูตร ปรับจุดประสงค์และเนื้อหาสาระ เลือกกิจกรรมการเรียนการสอน เลือกสื่อการเรียนการสอน กำหนดวิธีวัดและประเมินผล และมีการ กำหนดองค์ประกอบของแผนการสอน/ บันทึกรการสอนซึ่งประกอบด้วย ชื่อกลุ่มประสบการณ์ ระดับชั้น ชื่อแผนการสอน สาระสำคัญ จุดประสงค์ เนื้อหาสาระ กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล พร้อมกับการกำหนดเกณฑ์ในการตรวจแผน การสอนที่จัดทำขึ้นโดยพิจารณาความเป็นไปได้ในการนำกิจกรรมไปปฏิบัติ ความเหมาะสมของ เนื้อหาเกี่ยวกับวัยของผู้เรียน เอกสารประกอบหลักสูตรที่ผู้บริหารมีการส่งเสริมจัดทำคือแผนการ สอน/ บันทึกรการสอน คู่มือครูและใบงาน ส่วนเอกสารประกอบหลักสูตรที่ครูผู้สอนจัดทำและนำไป ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน คือ แผนการสอน/ บันทึกรการสอน ใบงาน

1.2 ปัญหาการแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน

ปัญหาการแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน ในกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ จากผลการวิจัยพบว่า ในการวางแผนเพื่อการใช้หลักสูตรโรงเรียนมีปัญหาเกี่ยวกับการขาดเอกสาร ประกอบการวางแผน ไม่มีวิทยากรให้คำแนะนำในการวางแผน ครูไม่ทราบวิธีการวางแผน ส่วนครูผู้สอนพบว่ามีปัญหาเกี่ยวกับการขาดเอกสารประกอบการวางแผน ไม่มีวิทยากรให้คำแนะนำ และขาดการประสานงานกับบุคลากรภายนอกโรงเรียน ส่วนการส่งเสริมสนับสนุนการจัดทำ กำหนดการสอน พบว่า โรงเรียนขาดงบประมาณในการจัดทำ เอกสารหลักสูตรไม่เพียงพอ ขาดความรู้ความเข้าใจ การส่งเสริมสนับสนุนการจัดทำแผนการสอน/ บันทึกรการสอนและ เอกสารประกอบหลักสูตร ปัญหาที่พบคือครูมีภาระหน้าที่รับผิดชอบมาก ขาดความรู้ความเข้าใจ

และเอกสารหลักสูตรไม่เพียงพอ ส่วนการจัดทำกำหนดการสอนปัญหาที่พบคือ ขาดงบประมาณ ในการจัดทำ ขาดวัสดุอุปกรณ์จัดทำ เอกสารหลักสูตรไม่เพียงพอ การจัดทำแผนการสอนบันทึก การสอน ในเรื่องเอกสารประกอบหลักสูตรของครูผู้สอน ปัญหาที่พบคือ ขาดงบประมาณในการจัดทำ ครูมีภาระหน้าที่รับผิดชอบมาก ขาดวัสดุและอุปกรณ์ในการจัดทำ

2. การจัดปัจจัยและสภาพต่าง ๆ ภายในโรงเรียน

2.1 สภาพการจัดปัจจัยและสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ภายในโรงเรียน

สภาพการจัดปัจจัยและสภาพต่าง ๆ ภายในโรงเรียน ในกลุ่มการงานและ พื้นฐานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ศรีสะเกษ พบว่า โรงเรียนมีการสำรวจความพร้อมของครูผู้สอนโดยประชุมปรึกษาหารือ ศึกษา ประวัติการทำงานของครูผู้สอนและสัมภาษณ์โดยใช้แบบสัมภาษณ์ มีการพิจารณาการจัดครู เข้าสอนโดยการสำรวจความสนใจและความถนัดของครูผู้สอน พิจารณาจากวุฒิทางการศึกษา และผลการสอนในกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ มีการพัฒนาบุคลากรโดยส่งเข้ารับการอบรม สัมมนา กับหน่วยงานในสังกัดและจัดเอกสารหลักสูตรกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพให้ศึกษา ส่วนครูผู้สอนมีการเตรียมตัวเพื่อการจัดการเรียนการสอนโดยการศึกษาค้นคว้าหาความรู้จากเอกสาร ตำรา คู่มือครูด้วยตนเอง และศึกษาดูงานจากโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จ โรงเรียนมีการศึกษา สภาพ ปัญหาการใช้สื่อการเรียนการสอน โดยการสำรวจจำนวนและประเภทสื่อการเรียนการสอน ที่ขาดแคลนจากครูผู้สอนกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพทุกคน พร้อมกับการส่งเสริมการจัดหาสื่อ การเรียนการสอนโดยการจัดซื้อโดยงบประมาณที่โรงเรียนได้รับการจัดสรร ขอบริจาคจากผู้มี จิตศรัทธาและจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชน และขอยืมจากโรงเรียนภายในกลุ่มหรือศูนย์วิชา การกลุ่มโรงเรียน โรงเรียนมีการจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการจัดการเรียนกับครูผู้สอน ด้วยการ จัดสถานที่ในโรงเรียนเป็นที่ฝึกปฏิบัติโดยใช้ห้องเรียนประจำและอาคารเอนกประสงค์ในโรงเรียน มีการสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานแก่ครูผู้สอนโดยการยกย่องชมเชยผลงานที่ปรากฏ และพิจารณาแบ่งงานตามความสามารถ ส่วนการนิเทศติดตามผลการใช้หลักสูตรโรงเรียน กำหนดระยะเวลาดำเนินการเป็นเดือนละครั้ง กิจกรรมที่ใช้ในการนิเทศติดตามผลการใช้หลักสูตร คือ การเยี่ยมชั้นเรียนและแหล่งฝึกปฏิบัติการของนักเรียน การให้คำปรึกษาหารือกับครูผู้สอนและ การสังเกตการสอนในชั้นเรียนและแหล่งฝึกปฏิบัติการของนักเรียน ผู้ทำหน้าที่นิเทศติดตามผล การใช้หลักสูตรคือผู้บริหารโรงเรียนและคณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียนและผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการนิเทศติดตามผลการใช้หลักสูตร คือแบบบันทึกพฤติกรรมการสอนซึ่งได้มาจากการยืมจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นส่วนใหญ่

การประชาสัมพันธ์การใช้หลักสูตร ดำเนินการโดยผู้บริหารโรงเรียน ครูวิชาการโรงเรียนและครูผู้สอนกลุ่มงานและพื้นฐานอาชีพ โดยวิธีการเชิญกลุ่มเป้าหมายคือคณะครูภายในโรงเรียน และผู้ปกครองนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน จัดทำเอกสารถึงผู้ปกครองนักเรียนและให้คณะครูพบปะผู้ปกครองที่บ้าน

2.2 ปัญหาการจัดปัจจัยและสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ภายในโรงเรียน

ปัญหาการจัดปัจจัยและสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ในกลุ่มงานและพื้นฐานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ พบว่า ในการเตรียมบุคลากรเพื่อการใช้หลักสูตรมีปัญหา คือ ขาดงบประมาณในการดำเนินการ พื้นฐานความรู้ของบุคลากรแตกต่างกัน และขาดแหล่งวิทยากรที่มีความรู้ความสามารถ ในการส่งเสริมและการใช้สื่อการเรียนการสอน ปัญหาที่พบคืองบประมาณในการสร้างสื่อการเรียนการสอนไม่เพียงพอ จำนวนสื่อที่มีไม่เพียงพอต่อความต้องการในการใช้ และขาดวิทยากรที่มีความรู้ในการแนะนำการผลิตสื่อ ปัญหาการจัดสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ภายในโรงเรียนให้เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนที่พบคือ ขาดงบประมาณในการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์สำหรับฝึก สถานที่และพื้นที่ในโรงเรียนมีจำกัดและจำนวนห้องเรียนไม่เพียงพอสำหรับจัดห้องพิเศษ การนิเทศติดตามผลการใช้หลักสูตรของโรงเรียนมีปัญหา คือ ขาดการนิเทศติดตามผลการใช้หลักสูตรอย่างต่อเนื่องจากผู้ที่เกี่ยวข้อง ขาดการวางแผนการนิเทศติดตามผลการใช้หลักสูตรที่เป็นระบบ และบุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจในการสร้างเครื่องมือในการนิเทศติดตามผล ส่วนครูผู้สอนพบว่ามีปัญหาในการนิเทศติดตามผลการใช้หลักสูตร คือ ขาดการวางแผนการนิเทศติดตามผลการใช้หลักสูตรที่เป็นระบบ และขาดการนิเทศอย่างต่อเนื่องจากหน่วยงานต้นสังกัด บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจในการนิเทศกลุ่มงานและพื้นฐานอาชีพ ส่วนปัญหาในการประชาสัมพันธ์หลักสูตรของโรงเรียน พบว่า ขาดงบประมาณในการจัดทำเอกสารประชาสัมพันธ์ ระยะเวลาในการดำเนินการมีน้อยเนื่องจากมีงานที่รับผิดชอบมาก และขาดความรู้ความเข้าใจในหลักการประชาสัมพันธ์

3. การสอนของครู

3.1 สภาพการสอนของครู

สภาพการสอนของครู ในกลุ่มงานและพื้นฐานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ พบว่า ครูผู้สอนมีการ

เตรียมการสอนโดยการศึกษานหาความรู้จากเอกสาร ตำรา คู่มือครู การเตรียมใบงาน ใบความรู้ ประกอบแผนการสอน และมีการเตรียมจัดสถานที่เรียนและวัสดุอุปกรณ์สำหรับฝึกปฏิบัติด้วยการสำรวจแผนการสอนว่ามีเรื่องใดงานใดที่ต้องเตรียมวัสดุอุปกรณ์ใดบ้าง และมีการแจ้งจุดประสงค์ การเรียนแก่นักเรียนก่อนสอนทุกครั้ง การจัดการเรียนการสอนครูผู้สอนมีแนวทางการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนที่ใช้คือ เน้นกระบวนการกลุ่ม สอนทฤษฎีควบคู่กับการปฏิบัติ

ครูผู้สอนมีการกำหนดความมุ่งหวังที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน หลังจากจัดการเรียน การสอนคือ ให้ทำงานเป็นมีความรู้และทักษะในการทำงาน ได้แก่ทักษะการใช้มือและเครื่องมือ ทักษะในกระบวนการทำงานและทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น ให้มีนิสัยรักการทำงาน ได้แก่ ความรู้ความสามารถ เจตคติและนิสัยในการทำงาน และให้มีการปรับปรุงงานอยู่เสมอ ครูผู้สอน มีเกณฑ์ในการเลือกใช้สื่อการเรียนการสอนคือความสอดคล้องของเนื้อหา ความเหมาะสมกับ สภาพห้องถิ่นและเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน ประเภทสื่อการเรียนการสอนที่ใช้คือของจริงและ ภาพประกอบ ส่วนหลักในการเลือกวิธีสอนในกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 คือเลือกให้เหมาะสมกับวัยและความสามารถของผู้เรียน ความสอดคล้องกับจุดประสงค์และ เนื้อหา สอดคล้องกับวัสดุที่มีในห้องถิ่น วิธีสอนที่ใช้สอนงานบ้าน งานเกษตร และงานเลือก ส่วนใหญ่คือ การให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติ การสาธิต การบรรยายและการอภิปรายตามลำดับ ส่วนกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่จัดคือ การจัดนิทรรศการผลงานนักเรียนในวันสำคัญต่าง ๆ การจัด ป้ายนิเทศภายในโรงเรียน ครูผู้สอนมีการกำหนดวัตถุประสงค์ในการวัดและประเมินผล เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน เพื่อตรวจสอบพัฒนาการของผู้เรียน ทดสอบความรู้พื้นฐานของ ผู้เรียนและเพื่อตัดสินผลการเรียน โดยจะมีการวัดและประเมินผลหลังการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนด้วยการตรวจผลงาน การสังเกตการปฏิบัติงานและการทดสอบความรู้และมีการนำผล ของการวัดและประเมินผลไปใช้ในการปรับปรุงวิธีการสอนของครู ให้ตัดสินผลการเรียน แจ้ง นักเรียนเพื่อปรับปรุงตนเอง รายงานผู้บังคับบัญชา และเป็นข้อมูลในการสอนซ่อมเสริมและ การแนะแนวการศึกษาต่อ

3.2 ปัญหาการสอนของครู

ปัญหาการสอนของครู ในกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ พบว่า ในการเตรียมการสอน ปัญหาที่พบคือ ไม่มีเวลาเตรียมการสอนเนื่องจากสอนหลายวิชา และขาดเอกสารและแหล่งวิชา การค้นคว้า ขาดความรู้เกี่ยวกับหลักการจัดการเรียนการสอน ปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนการ

สอนของครูผู้สอน คือ ขาดห้องสำหรับฝึกปฏิบัติ ขาดทักษะในการสอนกิจกรรมการเรียน การสอนภาคปฏิบัติและขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ในการเลือก ใช้สื่อการเรียนการสอนมีปัญหา คือ ขาดงบประมาณสนับสนุน ขาดวัสดุอุปกรณ์ในการผลิตสื่อ สื่อการเรียนการสอนมีไม่เพียงพอ ปัญหาในการเลือกวิธีสอนครูผู้สอน คือ ขาดแหล่งวิชาการ ศึกษา ค้นคว้า เทคนิควิธีสอนใหม่ ๆ ขาดความรู้และทักษะในการใช้วิธีสอนใหม่ ๆ ขาดการนิเทศ ติดตามผลวิธีสอนจากบุคลากรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ปัญหาในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร คือ ขาดงบประมาณในการสนับสนุนการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ขาดความรู้และทักษะในการ จัดกิจกรรม ไม่มีเวลาเพียงพอเนื่องจากภารกิจมาก ส่วนการวัดและประเมินผลครูผู้สอนพบ ปัญหา คือ ขาดเครื่องมือที่มีมาตรฐานในการวัดและประเมินผล ขาดงบประมาณและขาดความรู้ และทักษะในการสร้างเครื่องมือ ขาดความรู้และทักษะในการสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผล

การอภิปรายผล

จากผลการวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาการดำเนินงานพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น กลุ่มการ งานและพื้นฐานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ มีข้อค้นพบซึ่งสามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

การจัดทำหลักสูตรระดับท้องถิ่น กลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ

1. การเตรียมการจัดทำหลักสูตรระดับท้องถิ่น กลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ในระดับจังหวัดและระดับอำเภอ

ผลการวิจัยพบว่าในการเตรียมการจัดทำหลักสูตรทั้ง 2 ระดับจะมีลักษณะของการทำงาน คล้ายกัน 2 ประการ คือ มีการแต่งตั้งคณะกรรมการ การเตรียมบุคลากร และส่วนที่แตกต่างกัน คือการเตรียมงบประมาณมีเฉพาะการดำเนินงานระดับจังหวัด สำหรับการที่สำนักงานการประถมศึกษา จังหวัด มีการแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นและมีการเตรียมบุคลากร ในระดับจังหวัดโดยมีกลุ่มเป้าหมายเป็นศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ผู้วิจัยมี ความเห็นว่าเป็นสิ่งที่ดี เพราะศึกษานิเทศก์ทุกคนควรมีความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาหลักสูตร ระดับท้องถิ่นเป็นอย่างดีและถูกต้อง จึงจะสามารถนิเทศติดตามผลการพัฒนาหลักสูตรระดับ

ท้องถิ่นในโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นการเตรียมบุคลากรในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นทั้งระดับจังหวัดและระดับอำเภอ ถือว่าเป็นสิ่งดีเนื่องจากเป็นการเปิดโอกาสให้บุคลากรในหน่วยงานให้เข้าใจในขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น มีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ปัญหาการดำเนินการที่เกิดจากการออกนิเทศติดตามผล โรงเรียนในสังกัดและฟังคำแนะนำจากผู้มีประสบการณ์

ส่วนปัญหาที่พบจากผลของการวิจัย ในเรื่องการเตรียมบุคลากรคือ มีวิทยากรที่ให้ความรู้จำนวนน้อย ผู้วิจัยมีความเห็นว่าอาจเนื่องงบประมาณที่มีอยู่มีจำนวนจำกัดและนโยบายของหน่วยงานนิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ต้องการฝึกศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดและอำเภอเป็นวิทยากรเอง จึงไม่มีการเชิญวิทยากรที่มีความรู้ความสามารถจากที่อื่น และสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดและอำเภอไม่มีงบประมาณเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของอุส่าห์ พาสกุล (2531) อังกุลสมคะเนย์ (2534) และรุ่งฟ้า หิรัญวงศ์ (2535) พบว่า สาเหตุที่การปรับหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่นไม่ได้ผลเท่าที่ควรเนื่องจาก สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดและสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ต่างประสบปัญหาด้านงบประมาณ ส่วนงบประมาณที่ได้รับจัดสรรจากคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัด เป็นการแบ่งงบประมาณจากงานอื่นมาตัวเฉลี่ยในการดำเนินการ งบประมาณที่ได้รับจัดสรรจึงไม่เพียงพอ แนวทางการแก้ไขคือ หน่วยงานระดับสูงควรจัดสรรงบประมาณเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น ให้สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด/อำเภอและโรงเรียน และเพื่อให้การดำเนินงานในเรื่องนี้ไม่หยุดชะงักและสามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่อง ศึกษาวิเคราะห์สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดและอำเภอ ควรจัดทำแผนงาน/โครงการของงบประมาณในแผนงานปรับปรุงคุณภาพการศึกษาจากต้นสังกัด ไปจนกว่าจะได้รับงบประมาณจากหน่วยงานระดับสูง

2. การดำเนินการจัดทำหลักสูตรระดับท้องถิ่น กลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ในระดับจังหวัดและระดับอำเภอ

ในด้านการดำเนินการจัดทำหลักสูตรระดับท้องถิ่น ในกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ในระดับจังหวัด ผลการวิจัยพบว่า มีการจัดทำหลักสูตรระดับท้องถิ่นด้วยการจัดทำแนวการสอน ในเวลา 2 วัน ใน 1 หัวเรื่อง โดยศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอที่เป็นวิทยากรแกนนำศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้

การกำหนดโครงสร้างและเนื้อหาหลักสูตร การกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล ในดำเนินการจัดทำหลักสูตรระดับท้องถิ่นมีความสำคัญทุกขั้นตอน โดยเฉพาะการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของวิทยากรแกนนำ จะส่งผลต่อการกำหนดจุดประสงค์ การจัดทำโครงสร้างและเนื้อหา การกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล ผู้วิจัยเห็นด้วยกับการศึกษาข้อมูลพื้นฐานการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นในกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ของโรงเรียนในสังกัด เพราะข้อมูลต่าง ๆ เป็นพื้นฐานของการพัฒนาหลักสูตร ดังเช่น บุญมี เณรยอด (2536) กล่าวถึงข้อมูลพื้นฐานต่าง ๆ ในการพัฒนาหลักสูตร ประกอบด้วย จิตวิทยากับการพัฒนาหลักสูตร ปรัชญาการศึกษากับการพัฒนาหลักสูตร เศรษฐกิจการเมืองการปกครองกับการพัฒนาหลักสูตร สังคม วัฒนธรรม จริยธรรมกับการพัฒนาหลักสูตร สภาพความต้องการและความสนใจของผู้เรียน และการพัฒนาการทางเทคโนโลยีและไอที ประवालพฤกษ์ (2534) กล่าวถึง การพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นว่าควรมีการวิเคราะห์สภาพ ปัญหา อุปสรรคและแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่ เพื่อนำมาเป็นข้อมูลและเป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ในทางปฏิบัติสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดและอำเภอ ควรมีข้อมูลพื้นฐานที่มีการจัดลำดับความสำคัญของข้อมูลที่เป็นระบบ เพราะถือว่าข้อมูลต่าง ๆ ที่กล่าวมาข้างต้นเป็นสิ่งสำคัญและมีความจำเป็นที่ต้องจัดเก็บไว้เพื่อเป็นพื้นฐานของการพัฒนาหลักสูตรต่อไป

สำหรับการฝึกปฏิบัติการจัดทำแนวการสอน ผลการวิจัยพบว่าของศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอที่เป็นวิทยากรแกนนำยังไม่เกิดทักษะที่จะนำไปถ่ายทอดความรู้ในระดับอำเภอ ผู้วิจัยมีความเห็นว่าการฝึกอบรมวิทยากรแกนนำระดับจังหวัดไม่ได้ผลเท่าที่ควร สาเหตุอาจเนื่องมาจากวิธีการจัดอบรมที่สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดใช้ส่วนใหญ่วิธีการอบรมจะเป็นการรับฟังการบรรยาย มีการฝึกปฏิบัติน้อย และสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดไม่มีการส่งเอกสารให้ผู้เข้ารับการอบรมศึกษาหาความรู้มาก่อนจะเข้าร่วมประชุมปฏิบัติการ เพราะการพัฒนาบุคลากรของหน่วยงานสามารถทำได้หลายวิธี (สงัด อุทรานันท์, 2532) เช่น การประชุมชี้แจง การฝึกอบรม การประชุมสัมมนา การเผยแพร่เอกสาร การเชิญวิทยากรมาให้ความรู้แก่บุคลากร เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นอย่างชัดเจน สาเหตุที่ 2 อาจเนื่องมาจาก การแจ้งความประสงค์ในการจัดทำแนวการสอนกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ในระดับอำเภอเกิดจากความต้องการของหัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอแต่ละคนมีความสนใจและความถนัดที่แตกต่างกัน การรับความรู้และความสามารถในการ

นำไปถ่ายทอดแตกต่างกัน ซึ่งส่งผลต่อการดำเนินงานจัดทำหลักสูตรในระดับอำเภอในการเตรียมผู้บริหารและครูผู้สอนที่เป็นคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น กลุ่มงานและพื้นฐานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ในระดับอำเภอ

การดำเนินการจัดทำหลักสูตรระดับท้องถิ่น ในกลุ่มงานและพื้นฐานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ในระดับอำเภอ ผลการวิจัยพบว่า ไม่มีการศึกษาข้อมูลพื้นฐานก่อนการจัดทำหลักสูตร ผู้วิจัยมีความเห็นว่า คณะกรรมการไม่วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานส่งผลต่อการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ที่คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นระดับอำเภอพบว่ามีปัญหาในการวิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้ให้สอดคล้องกับจุดเน้นและนโยบายการจัดการศึกษาของโรงเรียน เพราะข้อมูลพื้นฐานในด้าน ปรัชญาการศึกษากับการพัฒนาหลักสูตร สภาพความต้องการและความสนใจของผู้เรียน ฯลฯ จะเป็นตัวกำหนดว่าในการจัดทำหลักสูตรนี้ต้องการให้ผู้เรียน ได้ประโยชน์ใดจากการเรียนรู้ในหลักสูตรนี้ การจัดทำหลักสูตรและการเรียนการสอนในกลุ่มงานและพื้นฐานอาชีพแม้จะไม่มีผลด้านวิชาการที่จะเรียนต่อในระดับสูงต่อไป แต่มีความสำคัญและเป็นพื้นฐานในการฝึกคุณลักษณะต่าง ๆ ที่จำเป็นสำหรับการศึกษาต่อในระดับสูงเท่า ๆ กับวิชาอื่น ๆ ผู้จัดทำหลักสูตรควรศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานด้านต่าง ๆ ให้ครบถ้วนก่อนการดำเนินการจัดทำหลักสูตรจึงจะได้หลักสูตรที่ดีตรงตามความต้องการของท้องถิ่น

การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ ผลการวิจัยพบว่ากำหนดจากคู่มือหลักสูตรประถมศึกษาและจาก ป.02 แล้วจึงนำมาแยกเป็นจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ผู้วิจัยมีความเห็นว่าในการจัดทำหลักสูตรระดับท้องถิ่น การกำหนดจุดประสงค์ระดับกลุ่มประสบการณ์นี้ถือว่าเป็นการกำหนดผลที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียนเมื่อเรียนจบในกลุ่มงานและพื้นฐานอาชีพ จะต้องมีการศึกษาข้อมูลพื้นฐานด้านต่าง ๆ การที่คณะกรรมการยึดหลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) เป็นการกำหนดจุดประสงค์ที่ถูกต้อง เพราะการจัดทำหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ผลของการใช้หลักสูตร คือ ต้องการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดหมายที่หลักสูตรแม่บทกำหนด

การกำหนดโครงสร้างและเนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า ยึดตามโครงสร้างหลักสูตรกลุ่มงานและพื้นฐานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ซึ่งประกอบด้วย 3 งาน คือ งานบ้าน งานเกษตร และงานเลือกและมีการคัดเลือกเนื้อหาโดยศึกษาจากคำอธิบายหลักสูตร แนวการสอนกลุ่มงานและพื้นฐานอาชีพของเขตการศึกษา 11 และแบบเรียนของสำนักพิมพ์ต่าง ๆ เกณฑ์ที่ใช้ในการคัดเลือกคือ ไม่ซ้ำซ้อนกับเนื้อหาที่เคยเรียน เป็นประโยชน์กับผู้เรียนและสามารถปฏิบัติได้

ส่วนปัญหาในการกำหนดโครงสร้างและเนื้อหา พบว่ามีปัญหาในการแยกรายละเอียดของเนื้อหาตามความยากง่ายให้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน ผู้วิจัยมีความเห็นด้วยกับการเลือกเนื้อหาจากคำอธิบายหลักสูตร เพราะการเลือกเนื้อหาควรมาจากการวิเคราะห์จุดประสงค์ของหลักสูตรที่กำหนดไว้ ว่าควรจะต้องจัดเนื้อหาอะไรให้ผู้เรียน ผู้เรียนจึงจะเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ที่กำหนดในหลักสูตร ซึ่งในเรื่องนี้ อัมร บัวศรี (2532) ได้เสนอเกณฑ์การคัดเลือกเนื้อหาวิชาสำหรับชั้นเรียนต่าง ๆ คือ มีประโยชน์ต่อผู้เรียนทั้งในปัจจุบันและอนาคต สอดคล้องกับวุฒิภาวะและประสบการณ์ของผู้เรียน มีความสำคัญต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนในระดับการศึกษานั้น เชื่อมโยงได้เป็นแก่นสารของความรู้ในวิชานั้น ๆ สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของสังคม ครอบคลุมความรู้หลาย ๆ ด้านและนำเนื้อหาที่ได้จากการคัดเลือกมาจัดเนื้อหาแต่ละชั้นเรียน เรียงลำดับความยากง่ายและเรียงลำดับความจำเป็นก่อนหลัง แล้วจึงนำมาแบ่งเป็นส่วน ๆ ตามระดับชั้นตามโครงสร้างของหลักสูตรแกนกลางที่กำหนดในกลุ่มการเรียนและพื้นฐานอาชีพ

การกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอน ผลการวิจัยพบว่ามีกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยให้ผู้เรียนสามารถแสดงพฤติกรรมตามจุดประสงค์ที่กำหนด สอนทฤษฎีควบคู่การปฏิบัติ เน้นกระบวนการกลุ่ม ผู้เรียนลงมือปฏิบัติได้ ผู้วิจัยมีความเห็นด้วยอย่างยิ่งกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามผลการวิจัย เพราะการดำเนินการดังกล่าวเป็นแนวการจัดการเรียนการสอนในกลุ่มการเรียนและพื้นฐานอาชีพที่กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการกำหนด และในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในกลุ่มการเรียนและพื้นฐานอาชีพในหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) กระทรวงศึกษาธิการ (2540) กำหนดคุณสมบัติที่ต้องการเน้นของกลุ่มการเรียนและพื้นฐานอาชีพ ต้องการให้ผู้เรียนทำงานเป็น มีนิสัยรักการทำงานและมีการปรับปรุงงานอยู่เสมอ และการที่ผู้เรียนจะเกิดคุณสมบัติทั้ง 3 ประการ จะต้องกำหนดกิจกรรมหลายรูปแบบเพื่อให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรงและประสบการณ์รองซึ่งจะสามารถนำไปสู่การเรียนรู้ที่เหมาะสม (อัมร บัวศรี , 2532) หลักในการเลือกประสบการณ์การเรียนรู้หรือกิจกรรมการเรียนการสอนที่สำคัญคือ ควรสอดคล้องกับจุดประสงค์การสอนสนองความต้องการและความสนใจของผู้เรียน เหมาะสมกับวุฒิภาวะและความสามารถของผู้เรียนที่จะปฏิบัติได้ สอดคล้องกับความแตกต่างระหว่างบุคคล มีความต่อเนื่องกับประสบการณ์เดิมของผู้เรียน ทำให้เกิดการเรียนรู้ได้เร็วและมีคุณภาพ สามารถจัดให้ผู้เรียนได้ควรเรียงลำดับเหมาะสม โดยเริ่มจากง่ายไปยาก (ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ ,2539)

3. การนิเทศติดตามผลการจัดทำหลักสูตรระดับท้องถิ่น กลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ในระดับจังหวัดและอำเภอ

การนิเทศติดตามผลการจัดทำหลักสูตรระดับท้องถิ่น กลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 จากผลการวิจัยพบว่า สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมีการนิเทศติดตามผลการจัดทำหลักสูตรระดับท้องถิ่นของสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและโรงเรียนสังกัด สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอมีการนิเทศติดตามผลการจัดทำหลักสูตรระดับท้องถิ่นของคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรระดับอำเภอและโรงเรียน ส่วนปัญหาที่พบจากผลการวิจัยคือศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดและศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอไม่สามารถออกนิเทศติดตามผลได้อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ เนื่องจากมีภาระงานที่รับผิดชอบมากและงานเร่งด่วนที่เป็นงานนโยบายระดับกรมและระดับจังหวัดที่ต้องทำให้เสร็จตามกำหนดเวลาได้และผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับ วราภรณ์ บางเลี้ยง (2534) ที่พบว่า สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด/อำเภอ/กิ่งอำเภอปฏิบัติในภารกิจอื่นมากกว่างานที่รับผิดชอบและกิตติพิศ ศิริสูตร (2537) พบว่าศึกษานิเทศก์อำเภอมีภารกิจมากไม่มีเวลาในการส่งเสริมสนับสนุนการนิเทศติดตามผล การนำภูมิปัญญามาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นเพื่อแก้ปัญหา ในเรื่องนี้ผู้วิจัยมีความเห็นว่า สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดและสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ นำจัดทำแผนปฏิบัติการการนิเทศติดตามผลการจัดทำหลักสูตรระดับท้องถิ่นพร้อมทั้งการกำหนดโรงเรียนเป้าหมายในการนิเทศร่วมกัน ตามที่ วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ (2538) ได้เสนอไว้ว่าการนิเทศการศึกษาคือความร่วมมือ งานศึกษานิเทศก์ทั้งหลายแม้จะต่างสังกัดก็ตาม ย่อมมีเข็มมุ่งสู่จุดหมายปลายทางร่วมกัน เพราะหากเป็นแผนปฏิบัติการนิเทศติดตามผลเป็นแผนที่จัดทำและรับผิดชอบร่วมกัน แม้ศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหรืออำเภอติดภารกิจเร่งด่วน ก็ยังมีผู้ที่ออกนิเทศติดตามผลตามแผนปฏิบัติการที่กำหนดไว้ได้อย่างต่อเนื่องและยังเป็นการใช้ทรัพยากรบุคคลร่วมกันด้านการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพด้วย

การนำหลักสูตรระดับท้องถิ่น กลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ไปใช้ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ

1. การแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน

จากผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ

มีการส่งเสริมการวางแผนเพื่อการใช้หลักสูตร โดยผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนในกลุ่มกรรมการงาน และพื้นฐานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ผู้บริหารมีการวางแผนการใช้หลักสูตรร่วมกับบุคลากรในโรงเรียน เป็นการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมที่ก่อให้เกิดความเข้าใจอันดีกับผู้ร่วมงาน ทั้งยังเป็นการกำหนดเป้าหมายในการทำงานร่วมกัน ทั้งนี้ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องมีความรู้ความเข้าใจเรื่องการวางแผนการใช้หลักสูตรเป็นอย่างดี ในการวางแผน แนะนำ ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูนำหลักสูตรไปใช้ให้ถูกต้อง เพราะการนำหลักสูตรไปใช้จะประสบความสำเร็จมากน้อยแค่ไหนก็ขึ้นอยู่กับการบริหารหลักสูตรของอาจารย์ใหญ่หรือผู้บริหาร (วิชัยดิษฐระ , 2535) และผลการวิจัยยังพบว่าโรงเรียนมีการส่งเสริมสนับสนุนให้ครูผู้สอนจัดทำกำหนดการสอน เอกสารประกอบการสอน แผนการสอนบันทึกการสอน ด้วยการให้คำปรึกษาหารือ และให้บริการวัสดุอุปกรณ์ ซึ่งถือว่าการดำเนินการดังกล่าวเป็นบทบาทในการบริหารหลักสูตรของผู้บริหารโรงเรียนดังที่ ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539) ได้กล่าวไว้คือ ให้บริการและสนับสนุนการสอนของครูโดยการจัดหาเอกสารหลักสูตรงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอน โดยเน้นถึงคุณประโยชน์ความสะดวกสบายในการจัดการเรียนการสอนของครูเป็นหลัก และผลการวิจัยยังพบว่าผู้บริหารโรงเรียนมีการกระตุ้นให้ครูผู้สอนส่งแผนการสอนบันทึกการสอนให้ตรวจก่อนนำไปใช้ในชั้นเรียน พร้อมกับมีการนิเทศติดตามการใช้แผนการสอนบันทึกการสอนจริงในชั้นเรียนอีกครั้ง ผู้วิจัยตั้งข้อสังเกตไว้ 2 ประการ คือ ประการแรกแสดงว่าผู้บริหารโรงเรียนมีความรู้ความเข้าใจในความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศการศึกษาและการบริหารการศึกษาว่า หน้าที่หลักของผู้บริหารและผู้ที่ทำหน้าที่นิเทศการศึกษา มีหน้าที่ผลักดัน กระตุ้น ชักจูงให้บุคลากรต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งครู ซึ่งมีหน้าที่โดยตรงต่อตัวเด็กและการให้การสอนแก่เด็กได้พัฒนาเพิ่มพูนความรู้ความชำนาญและความสามารถเพื่อให้งานมีประสิทธิภาพสูงขึ้น (วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ , 2538) เหตุผลอีกประการเนื่อง ผลการวิจัยสถานภาพทั่วไปของผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ดำรงตำแหน่งอาจารย์ใหญ่ มีระยะเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งนี้ระหว่าง 6-10 ปี และการเข้าสู่ตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติจะต้องผ่านการคัดเลือกและเข้าอบรมเข้มเป็นเวลา 1 เดือนในหลักสูตรการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ที่สถาบันพัฒนาผู้บริหารระดับสูงวัดไร่ขิง เมื่อพิจารณารวมกับระยะเวลาการดำรงตำแหน่งผู้บริหาร อายุของผู้บริหาร อาจเป็นช่วงเริ่มต้นในการแสวงหาประสบการณ์ในการเป็นผู้บริหารโรงเรียน จึงมีความกระตือรือร้นในการทำงาน และนำหลักการบริหารไปใช้ในการปฏิบัติงานในโรงเรียนได้เป็นอย่างดี

สำหรับครูผู้สอนมีการวางแผนเพื่อการใช้หลักสูตร โดยศึกษาหลักสูตรตำรา คู่มือ แนวการ
ใช้หลักสูตรใน กลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ ก่อนการจัดทำแผนการสอนบันทึกการสอนและ
ครูผู้สอนมีการจัดทำแผนการสอนและบันทึกการสอนด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ
วิโรจน์ วัฒนานิมิตกุล (2530) และวรรณวิไล พันธุ์สีดา (2532) ที่พบว่าครูผู้สอนส่วนใหญ่มีการจัด
ทำบันทึกการสอนเอง และผลการวิจัยยังพบว่าครูผู้สอนมีการกำหนดขั้นตอนในการจัดทำแผน
การสอนบันทึกการสอน คือ ศึกษาหลักสูตร ปรับจุดประสงค์และเนื้อหา เลือกกิจกรรมการเรียน
การสอน เลือกสื่อการเรียนการสอน และกำหนดวิธีวัดและประเมินผล และกำหนดองค์ประกอบ
การจัดทำแผนการสอนบันทึกการสอนประกอบด้วย ชื่อกลุ่มประสบการณ์ ระดับชั้น ชื่อแผน
การสอน สาระสำคัญ จุดประสงค์ เนื้อหาสาระ กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน
การวัดและประเมินผล ซึ่งสอดคล้องกับรูปแบบหรือองค์ประกอบของแผนการสอนที่กรมวิชาการ
(2535) และสุรพันธ์ ดันศรีวงษ์ (2538) และใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539) ที่นำเสนอไว้ว่า
องค์ประกอบของแผนการสอน ประกอบด้วย ชื่อกลุ่มประสบการณ์ ระดับชั้น ชื่อแผนการสอน
สาระสำคัญ จุดประสงค์ เนื้อหาสาระ กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน การวัด
และประเมินผล การดำเนินการดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าโรงเรียนประถมศึกษามีแนวทางการปฏิบัติ
ในเรื่องการนำหลักสูตรไปใช้ได้ถูกต้อง สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของหลักสูตรที่เปิดโอกาสให้
ท้องถิ่นปรับรายละเอียดของหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น

อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานการประถม
ศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ มีปัญหาเกี่ยวกับการขาดเอกสารประกอบการวางแผน ไม่มีวิทยากรให้
คำแนะนำ ขาดงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์ในการจัดทำ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ
วาสนา ณ นคร (2532) ที่พบปัญหางบประมาณไม่เพียงพอ เอกสารการศึกษาค้นคว้ามีน้อย
บุคลากรขาดความรู้ความชำนาญ ส่วนการส่งเสริมและการจัดทำเอกสารประกอบหลักสูตรแผน
การสอนบันทึกการสอนโรงเรียนพบปัญหาคือครูมีภาระหน้าที่รับผิดชอบมาก ผู้วิจัยมีความเห็นว่า
โรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเดียวกันควรมีการวางแผนจัดสรรงบประมาณ
และจัดทำโครงการประชุมปฏิบัติการการจัดทำเอกสารประกอบหลักสูตรให้กับครูผู้สอนใช้ร่วมกัน
โดยจัดทำในระหว่างการปิดภาคเรียนหรือในช่วงการเตรียมการก่อนเปิดภาคเรียนโดยการประสาน
กับศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด/อำเภอ ครูผู้สอนที่มีความรู้ความสามารถใน
การจัดทำเอกสารประกอบหลักสูตรมาให้ความรู้กับครูผู้สอน เป็นการช่วยแก้ปัญหาอีกทาง

2. การจัดปัจจัยและสภาพต่าง ๆ ภายในโรงเรียน

จากผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ มีการสำรวจความพร้อมของครูผู้สอนโดยประชุมปรึกษาหารือ ศึกษาประวัติการทำงาน สัมภาษณ์ ความสนใจและความถนัด ผลการสอบในกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพและวุฒิทางการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับสังกัด อุทรานันท์ (2528) และวิชัย วงษ์ใหญ่ (2525) ที่มีแนวความคิดเห็นตรงกันว่า การจัดครูเข้าสอนนั้น ต้องคำนึงถึงความรู้ความสามารถเฉพาะ ของครูตลอดจนความสมัครใจ ของครูแต่ละคน และกับบุญมี เณรยอด (ม.ป.ป.) ได้กล่าวไว้ว่า การจัดครูเข้าสอนควรคำนึงถึง การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยยึดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรเป็นหลัก พยายามจัดครูที่จะจัด ประสบการณ์ให้เด็กได้เรียนรู้ครบถ้วนตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรเป็นสำคัญ

ส่วนในด้านการพัฒนาบุคลากรของโรงเรียน มีการส่งครูผู้สอนเข้ารับการอบรมสัมมนา กับหน่วยงานในสังกัดและจัดเอกสารหลักสูตรกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพให้ศึกษาให้ศึกษา ก่อนการจัดครูเข้าสอน ผลการวิจัยตรงกับที่ ชารี มณีศรี (2538) ได้กล่าวถึงความสำคัญในการ พัฒนาบุคลากรโดยการฝึกอบรมประจำการ (In-Service Training) ว่าความกระตือรือร้นของ มนุษย์มีขีดจำกัดด้วยเวลา การปฏิบัติงานที่เป็นประจำเป็นปัจจัยที่ทำให้คนขาดความฉับไว ขาดการคิดริเริ่มในหน้าที่การงาน การเข้ารับการอบรมจะทำให้ตื่นตัวทางด้านวิชาการ ทำให้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นประสบการณ์แก้ปัญหา เป็นการสร้างมนุษยสัมพันธ์ความเป็นกันเอง เสริมสร้างสมรรถภาพการทำงานให้ดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับการพัฒนาบุคลากรที่ ภิญโญ สาร (2516) ได้กล่าวถึงการอบรมไว้ว่า ครูหรือบุคลากรในโรงเรียนแม้จะมีความสามารถดีแต่เพียงใด ก็ตาม ถ้าเวลาผ่านไปนาน ๆ บรรดาความรู้ความชำนาญย่อมอ่อนลงเป็นธรรมดา การให้ครูหรือ บุคลากรเข้ารับการฝึกอบรมเป็นสิ่งจำเป็น น่าสนับสนุนทุกวิถีทาง เพื่อพัฒนาครูให้เข้มแข็ง ทันสมัยและทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ และโรงเรียนมีการพัฒนาบุคลากรโดยจัดหาเอกสาร หลักสูตรในกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพศึกษา ผู้วิจัยมีความเห็นว่าเป็นการส่งเสริมที่ถูกต้อง และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ รุ่งฟ้า นิรัญวงศ์ (2535) ที่พบว่า ครูผู้สอนกลุ่มการงานและ พื้นฐานอาชีพมีความรู้ด้านหลักสูตรกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพในหมวดงานเลือก อยู่ในระดับ ยังต้องปรับปรุง

จากผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนมีการเตรียมตัวเพื่อการจัดการเรียนการสอนโดยการศึกษา หาความรู้จากเอกสาร ตำรา คู่มือครูด้วยตนเอง ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่าเป็นหน้าที่โดยตรงของครู ทุกคนที่ต้องศึกษาทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรอย่างละเอียด เพื่อให้สามารถนำหลักสูตรไปใช้ในชั้นเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตรกำหนด

ในการส่งเสริมการจัดหาสื่อการเรียนการสอน ผลการวิจัยพบว่าโรงเรียนมีการศึกษาสภาพและปัญหาการใช้สื่อการเรียนการสอน โดยสำรวจจำนวนและประเภทสื่อที่ขาดแคลนจากครูผู้สอนกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพทุกคน และส่งเสริมการจัดหาสื่อโดยการซื้อจากงบประมาณที่โรงเรียนได้รับจัดสรร การขอบริจาคจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชน และยืมจากโรงเรียนภายในกลุ่มหรือศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีความเห็นด้วยกับการดำเนินงานดังกล่าว เพราะในปัจจุบันการจัดการศึกษาเป็นเรื่องของทุกคน ทุกฝ่าย ทุกองค์กรทุกสถาบันในสังคมไทยมีบทบาทในการพัฒนาการศึกษาาร่วมกัน (สิปปนนท์ เกตุทัต, 2539) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าโรงเรียนสามารถบริหารและใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในกลุ่มโรงเรียนให้เกิดประโยชน์เป็นไปตามเจตนารมณ์ของการจัดตั้งศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา และผู้วิจัยมีความเห็นว่สื่อบางอย่างครูผู้สอนสามารถใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้ โรงเรียนประถมศึกษาควรมีการนำทรัพยากรท้องถิ่นซึ่งได้แก่ ทรัพยากรธรรมชาติ ทรัพยากรบุคคล ทรัพยากรวัตถุที่มนุษย์สร้างขึ้น ทรัพยากรทางสังคมในชุมชนมาใช้ในกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ โดยเป็นวัสดุประกอบการเรียนการสอน การให้คำปรึกษาหรือคำแนะนำ เป็นสถานที่และแหล่งศึกษาค้นคว้า

ในการจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนมีการอำนวยความสะดวกแก่ครูโดยการจัดสถานที่ในโรงเรียนเป็นที่ฝึกปฏิบัติการ และใช้ห้องเรียนประจำและอาคารเอนกประสงค์เป็นห้องฝึกปฏิบัติของนักเรียน ผู้วิจัยมีความเห็นว่าในเรื่องนี้เป็นหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียนโดยตรงเพราะการบริหารงานอาคารสถานที่ เป็นงานหนึ่งในการบริหารงานโรงเรียนทั้ง 6 งานของผู้บริหารที่ต้องทำ ดังที่วิชัย วงษ์ใหญ่ (2523) ได้กล่าวถึงบทบาทของผู้บริหารในการใช้หลักสูตรว่า ต้องจัดสภาพแวดล้อมอาคารสถานที่และการเลือกสรรโครงการกิจกรรมเสริมหลักสูตร ซึ่งสอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการ (2535) ได้กำหนดแนวปฏิบัติของโรงเรียนไว้ว่า การจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการใช้หลักสูตรเป็นหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียน ในการบริหารการใช้อาคารสถานที่เพื่อให้เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนโดยยึดเป้าหมายและหลักการของหลักสูตร ดังนั้น การให้บริการด้านอาคารสถานที่ในการจัดการเรียนการสอนมีผลต่อความสำเร็จในการนำหลักสูตรไปใช้ของโรงเรียน

การนิเทศติดตามผลการใช้หลักสูตร ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนมีการนิเทศติดตามผลการใช้หลักสูตรเดือนละครั้ง โดยการเยี่ยมชั้นเรียนและแหล่งฝึกปฏิบัติการของนักเรียนและการให้คำปรึกษาหารือกับครูผู้สอน โดยผู้บริหารโรงเรียนและคณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน เครื่องมือนิเทศใช้คือแบบบันทึกพฤติกรรมการสอน ซึ่งได้จากการยืมจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยมีความเห็นว่า โรงเรียนเห็นความสำคัญและความจำเป็นของการนิเทศติดตามผลการนำหลักสูตรไปใช้ เนื่องจากกระทรวงศึกษาธิการ (2535) ได้กำหนดการนิเทศ ติดตามและประเมินผล การใช้หลักสูตรไว้ในแนวปฏิบัติในโรงเรียน การนิเทศการศึกษาให้มีการนิเทศทั้งภายนอกและภายในโรงเรียน มีการติดตามผลกิจกรรมต่าง ๆ ที่โรงเรียนดำเนินการตามแผนการบริหารงาน และมีการประเมินผลการใช้หลักสูตรของโรงเรียน ส่วนกิจกรรมที่ใช้ในการนิเทศคือการการเยี่ยมชั้นเรียน และแหล่งฝึกปฏิบัติการของนักเรียน การให้คำปรึกษาหารือกับครูผู้สอน และการสังเกตการสอน ในชั้นเรียนและแหล่งฝึกปฏิบัติการของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องผลการวิจัยของ เพ็ญจันทร์ ธนาวิภาส (2536) และกิตติพิศ ศิริสูตร (2537) ที่พบว่า โรงเรียนมีการนิเทศติดตามผลการดำเนินงานพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น โดย การจัดประชุมสัมมนา การให้คำปรึกษาแนะนำเป็นรายบุคคล และการสังเกตการสอน

ในการประชาสัมพันธ์การใช้หลักสูตร ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนมีการดำเนินการโดยผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนกลุ่มกรรมการงานและพื้นฐานอาชีพ โดยการเชิญกลุ่มเป้าหมายคือ คณะครูและผู้ปกครองนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน จัดทำเอกสารประชาสัมพันธ์ถึงผู้ปกครองนักเรียน และจัดคณะครูพบปะผู้ปกครองถึงที่บ้าน ผู้วิจัยมีความเห็นว่าเห็นว่าผู้บริหารโรงเรียนและครูมีความพยายามที่จะดึงชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา จึงได้มีการดำเนินการประชาสัมพันธ์หลายรูปแบบ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สายสมร ดิวิเศษ (2526) ที่พบว่า การประชาสัมพันธ์หลักสูตรเป็นสิ่งจำเป็นมาก โรงเรียนจะต้องใช้วิธีการประชาสัมพันธ์ทุกรูปแบบ ที่จะให้ชุมชนและผู้ปกครองเข้าใจในเจตนารมณ์ของหลักสูตรและให้ความร่วมมือสนับสนุนกับโรงเรียนให้มากกว่าที่เป็นอยู่ และตรงกับที่กระทรวงศึกษาธิการ (2535) กล่าวไว้ว่า การประชาสัมพันธ์หลักสูตรเป็นวิธีการเสริมสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างผู้ที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร และบุญมี เณรยอด (ม.ป.ป.) ได้กล่าวถึงการประชาสัมพันธ์การใช้หลักสูตรกับผู้ปกครองไว้ว่า การประชาสัมพันธ์การใช้หลักสูตรกับผู้ปกครอง กรรมการศึกษาของโรงเรียนและประชาชนในชุมชนนั้นเป็นสิ่งที่ช่วยให้เกิดความเข้าใจในพฤติกรรมที่จะเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ซึ่งต้องทำเป็นระยะติดต่อกันไปแต่ละครั้งไม่ควรนานเพราะจะทำให้เกิดความเบื่อหน่าย และจากผลการวิจัยยังพบว่า การที่ผู้บริหารโรงเรียนให้คณะครูในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์ โดยเข้าพบผู้ปกครองนักเรียนที่บ้าน แสดงว่าผู้บริหารต้องการให้ทุกคนทราบว่า หน้าที่การประชาสัมพันธ์การใช้หลักสูตรไม่ได้เป็นหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียนเพียงผู้เดียว แต่เป็นหน้าที่ของทุกคนทุกฝ่ายที่ต้องช่วยเหลือกัน

3 การสอนของครู

จากผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนมีการเตรียมการสอนโดยการศึกษาหาความรู้จากการศึกษาเอกสาร ตำรา คู่มือ มีการเตรียมสถานที่และอุปกรณ์สำหรับนักเรียนฝึกปฏิบัติ ด้วยการสำรวจว่าแผนการสอนเรื่องใด งานใดที่ต้องมีการจัดเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ ผู้วิจัยมีความเห็นว่าเป็นหน้าที่ของครูผู้สอน ต้องเตรียมการสอนก่อนการนำหลักสูตรไปใช้ในห้องเรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อวยพร ศรีภา (2533) ที่พบว่าครูผู้สอนกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพส่วนใหญ่เตรียมการสอนก่อนสอน และตรงกับที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2534) กล่าวไว้ว่า การเตรียมตัวของครูผู้สอน ควรทำความเข้าใจในจุดหมาย หลักการโครงสร้างของหลักสูตร ให้มีความเข้าใจใน กำหนดการสอน แผนการสอน และกระบวนการเรียนการสอนและศึกษาแผนการสอนอย่างแจ่มชัด เตรียมสื่อการสอนที่จะใช้ในการสอนแต่ละครั้งก่อนสอน และ สุรพันธ์ ต้นศรีวงศ์ (2538) กล่าวถึงประโยชน์ที่ผู้สอนจะได้รับในการเตรียมการสอนล่วงหน้า คือ ช่วยให้ทราบว่าจะทำอะไร เมื่อไร อย่างไรก่อให้เกิดความมั่นใจในการสอนสอนราบรื่นไม่สับสนสอนได้ตรงกับจุดมุ่งหมายที่กำหนด ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความมั่นใจในการเรียน ชื่นชมและศรัทธาในตัวครู และช่วยให้การเรียนการสอนประสบความสำเร็จ

แนวการจัดการเรียนการสอน ผลการวิจัยพบว่ามีกำหนดแนวการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นกระบวนการกลุ่ม มีการสอนทฤษฎีควบคู่กับการปฏิบัติและมีการกำหนดความมุ่งหวังที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียนหลังการจัดการเรียนการสอน คือ การทำงานเป็น มีนิสัยในการทำงานและมีการปรับปรุงงานอยู่เสมอ จากผลการวิจัยผู้วิจัยมีความเห็นว่า ครูผู้สอนสามารถนำหลักสูตรไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนในห้องเรียนได้ตรงตามจุดเน้นของหลักสูตร ในกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ซึ่งสอดคล้องกับที่กรมวิชาการ (2536) กำหนดไว้ว่า การสอนปฏิบัติควบคู่กับทฤษฎี คือ ในขณะที่สอนปฏิบัติควรสอนความรู้ที่เกี่ยวข้องด้วยเพื่อเป็นหลักการพัฒนาและเน้นกระบวนการทำงานเท่า ๆ กับผลงาน การสอนปฏิบัติให้สาธิตเฉพาะเรื่องที่มีขั้นตอนซับซ้อน และเน้นกระบวนการกลุ่มเพื่อให้ผู้เรียนรับบทบาทหน้าที่ของผู้นำและผู้ตามและทักษะมีที่จำเป็นในการทำงาน และในการกำหนดความมุ่งหวังที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียนตรงตามที่กระทรวงศึกษาธิการ (2535) ได้กล่าวไว้ว่า กลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ เป็นกลุ่มประสบการณ์ที่มุ่งให้ผู้เรียนมีนิสัยรักการทำงาน เห็นประโยชน์ของการทำงานทำงานเป็นทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และหลังการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหากผู้เรียนมีคุณสมบัติดังกล่าวแสดงว่าการนำหลักสูตรไปใช้ประสบความสำเร็จ

หลักในการเลือกวิธีสอน ผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนเลือกโดยพิจารณาความเหมาะสมกับวัยและความสามารถของผู้เรียน สอดคล้องกับจุดประสงค์และเนื้อหา สอดคล้องกับวัสดุที่มีในห้องเรียน และวิธีสอนที่ครูผู้สอนใช้ทั้งงานบ้าน งานเกษตรและงานเลือก ส่วนใหญ่คือ การให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติ การสาธิต การบรรยายและการอภิปราย ตามลำดับ ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับ วิโรจน์ วิวัฒน์นามิตกุล (2530) อวยพร ศรีภา (2533) และ ยาจิต สัมฤทธิ์ (2533) รุ่งฟ้า นิรัญวงศ์ (2535) ที่พบว่า การจัดการเรียนการสอนส่วนใหญ่ใช้วิธีสอนแบบให้นักเรียนฝึกปฏิบัติจริงทั้ง 3 งาน สำหรับผู้วิจัยมีความเห็นว่า ข้อค้นพบดังกล่าวครูผู้สอนมีหลักในการเลือกวิธีสอนที่ถูกต้องในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ดังที่ เอ็ดการ์ เดล (Edgar Dale) (อ้างถึงในวาสนา ชาวหา, 2533) กล่าวไว้ว่ามนุษย์จะสามารถเรียนรู้ได้ดีขึ้น หากการเรียนรู้เกิดจากประสบการณ์รูปธรรม การเรียนรู้จะน้อยลง หากการเรียนรู้เกิดจากประสบการณ์นามธรรม และจากผลการวิจัยครูผู้สอนได้เลือกใช้วิธีสอนหลาย ๆ วิธีซึ่งสอดคล้องกับที่ สุรพันธ์ ต้นศรีวงศ์ (2538) ได้กล่าวไว้ว่า การสอนอาจทำได้หลายรูปแบบและสิ่งที่ต้องการเหมือน ๆ กันคือ ทำอย่างไรจะทำให้ผู้เรียนบรรลุการเรียนรู้ตามเป้าหมาย ซึ่งสอดคล้องกับสงัด อุทรานันท์ (2528) กล่าวไว้ว่า การเลือกเทคนิควิธีสอนนั้น ผู้สอนจำเป็นต้องเลือกวิธีสอนให้เหมาะสมกับธรรมชาติเนื้อหาวิชาต่าง ๆ และขณะเดียวกันก็ต้องคำนึงถึงความเหมาะสม ความสนใจและวัยของผู้เรียนด้วย ซึ่งการเลือกใช้เทคนิควิธีสอนควรขึ้นอยู่กับผู้สอนแต่ละคน และกรมวิชาการ (2534) ได้กล่าวถึงวิธีสอนไว้ว่า ครูผู้สอนต้องพิจารณาถึงพื้นฐานและความพร้อมของผู้เรียน ตลอดจนเงื่อนไขอื่น ๆ ในการสอน เช่น วัสดุอุปกรณ์ สถานที่และโอกาสแล้วเลือกวิธีสอนที่เหมาะสมเพื่อนำผู้เรียนผ่านขั้นตอนต่าง ๆ ตามจุดประสงค์การเรียนรู้ในบทเรียนนั้น โดยคำนึงถึงความเป็นจริงว่า ไม่มีวิธีสอนใดที่เหมาะสมกับผู้เรียนทุกคนโดยไม่มีข้อจำกัด และพยายามเลือกวิธีสอนที่เหมาะสมกับกลุ่มผู้เรียนให้มากที่สุด

เกณฑ์การเลือกใช้สื่อการเรียนการสอน ผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนพิจารณาจากความเหมาะสมของเนื้อหา วัยของผู้เรียนและสภาพของห้องเรียน และสื่อที่ใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอน คือ ใข้ของจริง ภาพประกอบ และใบงาน ผู้วิจัยมีความเห็นว่าเกณฑ์ที่ใช้ในการเลือกสื่อการเรียนการสอนเป็นเกณฑ์ที่ดีซึ่งสอดคล้องกับที่ วาสนา ชาวหา (2533) กล่าวไว้ คือ สื่อการเรียนการสอนที่ดีต้องสอดคล้องกับจุดประสงค์ เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนการสอน ใช้ง่ายปลอดภัย ไม่สิ้นเปลือง ประหยัดและคุ้มค่า และเสนอแนะหลักในการพิจารณาเลือกสื่อการสอน ควรคำนึงถึงหลัก 3 ประการ คือ ประสิทธิภาพ (Efficiency) ประสิทธิผล (Productivity) และประหยัด (Economy)

ผลการวิจัยการเลือกใช้สื่อในกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพนั้น พบว่าครูผู้สอนสามารถเลือกใช้สื่อได้ตรงตามประเภทของสื่อที่ใช้ในการสอนกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพซึ่งสอดคล้องกับวิชัย ประสิทธิ์วุฒิเวช (2535) ได้กล่าวไว้ว่า การเรียนการสอนกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพมีธรรมชาติที่แตกต่างไปจากกลุ่มประสบการณ์อื่น ส่วนใหญ่ประสบการณ์ต่าง ๆ จะเน้นที่ทักษะพิสัยโดยมีพุทธิพิสัยและจิตพิสัยรองลงไป สื่อการเรียนจึงมีลักษณะที่แตกต่างไปจากกลุ่มประสบการณ์อื่น ๆ ด้วย ซึ่งประกอบด้วย ภาพนิ่ง ได้แก่ รูปภาพ แผนภูมิ / ของจริง ได้แก่ เครื่องมือ เครื่องใช้ ของจริง หุ่นจำลอง วัสดุ / และเอกสารสิ่งพิมพ์ ได้แก่ ใบกำหนดงาน ใบแนะนำความรู้ และใบมอบงาน

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังมีความเห็นว่าการจัดการเรียนการสอน ถ้าครูผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจในการเลือกสื่อการเรียนการสอนเป็นอย่างดี สื่อการสอนจะสนับสนุนให้การนำหลักสูตรไปใช้ของครูให้บรรลุตามจุดหมายของหลักสูตรที่กำหนดไว้ ตามที่ ธำรง บัวศรี (2532) กล่าวไว้ว่าสื่อหมายถึงสิ่งที่เป็นพาหนะหรือเป็นสิ่งที่ช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาความรู้ทักษะและเจตคติ ตามจุดประสงค์การเรียนการสอนและตามจุดหมายของหลักสูตร

การวัดและประเมินผลการเรียน ผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนมีการกำหนดวัตถุประสงค์ของการวัดและประเมินผล เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน เพื่อตรวจสอบพัฒนาการของผู้เรียน และเพื่อตัดสินผลการเรียน โดยมีการวัดและประเมินผลระหว่างการเรียนการสอนและหลังการเรียนการสอน โดยการตรวจผลงานการสังเกตการปฏิบัติงานและการทดสอบความรู้ ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ครูผู้สอนให้ความสำคัญกับการวัดและประเมินผลการเรียนว่ามีความสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอน เพราะผลที่ได้จากการวัดและประเมินการเรียนนั้น จะเป็นสิ่งที่บอกให้ทราบว่า หลักสูตรและกิจกรรมการเรียนการสอนทั้งหมดตลอดจนความพยายามต่าง ๆ ของครูผู้สอนบรรลุตามความมุ่งหมายของหลักสูตรหรือไม่ เพื่อจะได้หาแนวทางแก้ไขปรับปรุง ซึ่งสอดคล้องกับกรมวิชาการ (2535) ได้กล่าวไว้ว่า การวัดและประเมินผลการเรียนการสอนเป็นกระบวนการที่จะพัฒนาพฤติกรรมต่าง ๆ ทั้งของผู้เรียนและผู้สอน เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ต้องการ ดังนั้นครูจะต้องเลือกเทคนิควิธีการหรือเครื่องมือที่จะนำมาใช้วัดและประเมินผลให้เหมาะสมกับพฤติกรรมที่ต้องการทราบ เทคนิคในการวัดและประเมินผลมี 4 ประการคือ การสังเกตโดยตรงซึ่งเป็นขณะสอนหรือหลังสอน การสัมภาษณ์ การตรวจผลงาน ควรใช้วิธีจัดอันดับคุณภาพเพื่อใช้เปรียบเทียบผลงานนักเรียน และการทดสอบโดยใช้ข้อเขียน แบบทดสอบชนิดต่าง ๆ (กระทรวงศึกษาธิการ , 2525)

อย่างไรก็ตาม จากผลการวิจัยยังพบว่ามีปัญหาคือ ครูผู้สอนไม่มีเวลาเตรียมการสอน เนื่องจากสอนหลายวิชา ขาดเอกสารและแหล่งศึกษาค้นคว้า ขาดความรู้เกี่ยวกับหลักการจัดการเรียนการสอนปฏิบัติ สื่อการเรียนการสอนไม่เพียงพอ ขาดการนิเทศติดตามผลจากบุคลากรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การวัดและประเมินผลครูขาดเครื่องมือที่มีมาตรฐานในการวัดและประเมินผล ขาดงบประมาณ ขาดความรู้และทักษะในการสร้างเครื่องมือ ซึ่งจากปัญหาที่พบสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อรุณ เอลิมธีรนันท์ (2527) ที่พบว่า ครูผู้สอนในกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพส่วนใหญ่ไม่ได้จบทางด้านอาชีพโดยเฉพาะจึงมีปัญหาในการสอน และครูขาดความรู้และทักษะการปฏิบัติเฉพาะงาน สำหรับการแก้ไขผู้วิจัยมีความเห็นว่า ครูผู้สอนควรจะมีการประสานกับวิทยากรท้องถิ่นให้เข้ามามีส่วนร่วมในการสอนภาคปฏิบัติ โดยครูผู้สอนมีการศึกษาและวางแผนการเชิญวิทยากรที่เหมาะสมกับงานที่ตนไม่ถนัดไว้ล่วงหน้า แหล่งความรู้ในชุมชนจะช่วยแก้ปัญหาในการจัดการเรียนการสอนในกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ได้เป็นอย่างดี

สำหรับข้อค้นพบที่ขาดเครื่องมือที่มีมาตรฐานในการวัดและประเมินผล ขาดความรู้และทักษะในการสร้างเครื่องมือและขาดงบประมาณ ผู้วิจัยมีความเห็นว่า โรงเรียนประถมศึกษาส่วนใหญ่มีข้อจำกัดในเรื่องงบประมาณที่ได้รับจัดสรรมีจำนวนน้อย โรงเรียนอาจแก้ปัญหาดังกล่าวโดยการจัดทำแผนปฏิบัติการร่วมกับกลุ่มโรงเรียนต่าง ๆ หรือโรงเรียนในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอจัดทำโครงการพัฒนาบุคลากรจัดทำเครื่องมือวัดและประเมินผล โดยการเชิญวิทยากรที่มีความรู้ความสามารถในการวัดและประเมินผล มาให้ความรู้กับครูผู้สอนกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพแต่ละโรงเรียน จัดทำเครื่องมือ มีการทดลองใช้ ปรับปรุง จนเป็นเครื่องมือที่มีมาตรฐานใช้ภายในโรงเรียนหรือกลุ่มโรงเรียนร่วมกัน

ส่วนการนิเทศติดตามผล จากการวิจัยพบว่า มีปัญหาคือขาดการนิเทศติดตามผลจากบุคลากรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่องนั้น ผู้วิจัยขอเสนอให้โรงเรียนดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนวางแผนการนิเทศภายในโรงเรียนให้ชัดเจนจัดทำปฏิทินการนิเทศกำหนดบุคลากรที่รับผิดชอบนอกเหนือจากผู้บริหารโรงเรียน โดยไม่ต้องรอรับการนิเทศจากบุคคลภายนอกและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ศึกษานิเทศก์ไม่สามารถออกนิเทศติดตามผลการจัดการเรียนของโรงเรียนในสังกัดตามแผนปฏิบัติการที่กำหนดได้ทั่วถึงทุกโรงเรียน เนื่องจากมีข้อจำกัดหลายอย่าง เช่น จำนวนศึกษานิเทศก์ที่มีอยู่น้อยและมีโรงเรียนในสังกัดจำนวนมาก มีงานธุรการและ/หรืองานนโยบายเร่งด่วนของกรมและจังหวัดที่ต้องดำเนินการให้เสร็จตามกำหนดเวลา กว่าที่จะไปถึงโรงเรียนที่ต้องการความช่วยเหลือ ปัญหาต่าง ๆ ของโรงเรียนจะถูกสะสมไว้เป็นจำนวนมาก

ไม่สามารถแก้ไขได้ทันตามความต้องการของโรงเรียน หากมีการแก้ปัญหาโดยจัดให้มีการนิเทศภายในโรงเรียนที่เกิดจากการร่วมมือของบุคลากรในโรงเรียนเดียวกัน จะก่อให้เกิดผลโดยตรงต่อความสำเร็จของโรงเรียน ดังที่ วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์, (2536) กล่าวไว้ว่า ผู้ทำหน้าที่นิเทศเป็นผู้ที่อยู่ในโรงเรียนของตนเอง มีความใกล้ชิดกับครูและนักเรียนมากกว่าผู้อื่น ย่อมจะมองเห็นปัญหาและช่องทางที่จะนิเทศให้ได้ผลดีกว่า

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งนี้

1. สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด

1.1 ศึกษาวิเคราะห์สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ควรจัดทำโครงการของงบประมาณสนับสนุนการดำเนินงานพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น จากหน่วยงานระดับสูงเพื่อให้การดำเนินการเป็นไปอย่างต่อเนื่อง

1.2 ศึกษาวิเคราะห์สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ควรติดต่อประสานงานกับศูนย์พัฒนาหลักสูตรหรือศึกษาวิเคราะห์สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ โดยเชิญเป็นวิทยากรและหรือจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรให้ความรู้แก่ศึกษาวิเคราะห์สำนักงานการประถมศึกษาวิเคราะห์อำเภอ/กิ่งอำเภอ และผู้บริหาร ครูผู้สอนในสังกัด

1.3 ศึกษาวิเคราะห์สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ควรนิเทศติดตามผลการดำเนินงานพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นของหน่วยงานในสังกัดคือ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ และโรงเรียนอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

2. สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ

2.1 ศึกษาวิเคราะห์สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอจัดทำแผนงาน/โครงการของงบประมาณ เพื่อการดำเนินการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นให้สอดคล้องกับการดำเนินงานของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด

2.2 ศึกษาวิเคราะห์สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ควรศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมเพื่อพัฒนาตนเองในการดำเนินงานพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น เพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของหลักสูตร และสามารถให้คำแนะนำในการนิเทศการศึกษาในเรื่องดังกล่าวแก่โรงเรียนและบุคลากรในสังกัดได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ

2.3 ศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ วางแผนนิเทศติดตามผล การดำเนินงานพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เพื่อให้การดำเนินงาน พัฒนาระดับท้องถิ่นประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ

3. โรงเรียน

3.1 ผู้บริหารโรงเรียน

3.1.1. ควรศึกษาเพื่อพัฒนาตนเองด้วยวิธีการต่าง ๆ ในเรื่องการพัฒนา หลักสูตรระดับท้องถิ่น การนำหลักสูตรไปใช้ เพื่อการวางแผนการจัดหาและการใช้งบประมาณ การส่งเสริมสนับสนุนการจัดหาเอกสารประกอบหลักสูตร ในกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพบริการ แก่ครูผู้สอนเพื่อให้การนำหลักสูตรไปใช้ได้บรรลุผลตามจุดหมายของหลักสูตร

3.1.2 จัดให้มีประชุมปฏิบัติการการวางแผนการใช้หลักสูตรการทำแนวการสอน ในกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ เพื่อให้ครูผู้สอนทุกคนได้ลงมือฝึกปฏิบัติ ร่วมกับกลุ่มโรงเรียน และสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอที่สังกัด

3.1.3 ควรมีการวางแผนจัดทำโครงการจัดอบรมสัมมนาและ/หรือประชุมปฏิบัติการเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลกับโรงเรียน กลุ่มโรงเรียน สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ในการสร้างเครื่องมือการวัดและประเมินผล กลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพให้กับครูผู้สอน

3.1.4 ให้ความร่วมมือกับสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด/อำเภอ/กิ่งอำเภอ โดยการให้ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียน ชุมชน และเก็บข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียนเพื่อการดำเนินงานพัฒนาหลักสูตรกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพต่อไป

3.2 ครูผู้สอนกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6

3.2.1. ควรมีการพัฒนาตนเอง เพื่อเพิ่มพูนความรู้ และทักษะในการพัฒนา หลักสูตรระดับท้องถิ่น เพื่อให้สอดคล้องตามเจตนารมณ์ของหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) อย่างต่อเนื่อง

3.2.2. ให้ความร่วมมือสนับสนุนการเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียน ชุมชน เพื่อการดำเนินงานพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นเป็นไปตามขั้นตอนอย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น ในกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ
2. ควรศึกษาถึงความต้องการการพัฒนาตนเอง ของศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น ในกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ
3. ควรศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ก่อนและหลังการใช้แผนการสอนที่ปรับกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น ในกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หรือ 6
4. ควรมีการศึกษาการดำเนินงานพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น ในกลุ่มประสบการณ์อื่น ๆ ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหรือเขตการศึกษาอื่น ๆ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย